EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/870

2022 m. gegužės 30 d.

dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([1]),

kadangi:

(1) Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarime ([2]) (toliau – Asociacijos susitarimas) nustatytas Sąjungos ir Ukrainos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu 2014/668/ES ([3]), Asociacijos susitarimo IV antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, buvo laikinai taikoma nuo 2016 m. sausio 1 d. ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;

(2) Asociacijos susitarime išreikštas Asociacijos susitarimo šalių (toliau – Šalys) noras plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti santykius, lengvinti ir pasiekti laipsnišką ekonominę integraciją, ir tai daryti laikantis teisių ir įsipareigojimų, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje;

(3) Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyta, be kita ko, kad turi būti laikomasi demokratijos principų, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, taip pat skatinama pagarba suverenumo ir teritorinio vientisumo, sienų neliečiamumo ir nepriklausomybės principams – esminiams Asociacijos susitarimo elementams;

(4) Asociacijos susitarimo 25 straipsnyje numatyta laipsniškai sukurti Šalių tarpusavio laisvosios prekybos erdvę, remiantis 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1994) XXIV straipsniu. Tuo tikslu Asociacijos susitarimo 29 straipsnyje numatyta laipsniškai naikinti muitus pagal jame pateiktus tvarkaraščius ir taip pat numatyta galimybė šį panaikinimą paspartinti ir išplėsti jo taikymo sritį. Asociacijos susitarimo 48 straipsnyje numatyta, kad prieš Šalims taikant viena kitai antidempingo priemones turi būti atsižvelgta į viešąjį interesą;

(5) 2022 m. vasario 24 d. Rusijos pradėtas neišprovokuotas ir nemotyvuotas agresijos karas prieš Ukrainą smarkiai sumažino Ukrainos galimybes prekiauti su kitomis pasaulio šalimis, be kita ko, todėl, kad sunaikinti gamybos pajėgumai ir dėl prieigos prie Juodosios jūros blokados prarasta didelė transporto maršrutų dalis. Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis ir siekiant sušvelninti neigiamą ekonominį Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį,

([1]) 2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. gegužės 24 d. Tarybos sprendimas.

([2]) OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

([3]) 2014 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2014/668/ES dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo, kiek tai susiję su jo III antraštine dalimi (išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius), IV, V, VI bei VII antraštinėmis dalimis ir susijusiais priedais bei protokolais (OL L 278, 2014 9 20, p. 1).

būtina sparčiau plėtoti glaudesnius Sąjungos ir Ukrainos ekonominius santykius, kad Ukrainos valdžios institucijoms ir gyventojams būtų greitai suteikta parama. Todėl būtina ir tikslinga skatinti prekybos srautus ir taikyti lengvatas – prekybos liberalizavimo priemones – visiems produktams, atsižvelgiant į siekį greičiau naikinti Sąjungos ir Ukrainos tarpusavio prekybai taikomus muitus;

(6) pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 1 dalį bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus;

(7) šiuo reglamentu nustatomos prekybos liberalizavimo priemonės turėtų būti tokios: i) visiškai panaikinami importo muitai (lengvatiniai muitai), taikomi iš Ukrainos importuojamiems pramonės produktams; ii) sustabdomas įvežimo kainų sistemos taikymas vaisiams ir daržovėms; iii) sustabdomas tarifinių kvotų taikymas ir visiškai panaikinami importo muitai; iv) nukrypstant nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1036 ([4]) 14 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, taikant šį reglamentą importuojamiems Ukrainos kilmės produktams nustatyti antidempingo muitai neturėtų būti renkami jokiu metu, įskaitant pasibaigus šio reglamento galiojimui, ir v) laikinai sustabdomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/478 ([5]) taikymas. Taikydama tas priemones Sąjunga faktiškai laikinai teiks deramą ekonominę ir finansinę paramą Ukrainai ir paveiktiems ekonominės veiklos vykdytojams;

(8) siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, šiuo reglamentu nustatomos lengvatinės priemonės turėtų priklausyti nuo to, ar Ukraina laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Ukrainos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime;

(9) Ukraina turėtų nenustatyti naujų muitų ar jiems lygiaverčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio priemonių, turėtų nedidinti galiojančių muitų ar mokesčių arba nenustatyti jokių kitų prekybos su Sąjunga apribojimų, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis. Jei Ukraina nesilaiko bet kurios iš tų sąlygų, Komisijai turėtų būti suteikta teisė laikinai sustabdyti visas šiuo reglamentu nustatomas lengvatines priemones arba jų dalį;

(10) Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyta, kad, be kita ko, pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, taip pat veiksmai, nukreipti prieš masinio naikinimo ginklus, susijusias medžiagas ir jų siuntimo į taikinį priemones, yra esminiai Asociacijos susitarimo elementai. Be to, Asociacijos susitarimo 3 straipsnyje nurodoma, kad teisinės valstybės ir gero valdymo principų laikymasis, kova su korupcija, kova su įvairaus pavidalo tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo skatinimas yra svarbiausia stiprinant Šalių tarpusavio santykius. Tikslinga numatyti galimybę laikinai sustabdyti šiame reglamente nustatytų lengvatinių priemonių taikymą, jei Ukraina nesilaikytų bendrų Asociacijos susitarimo principų, kaip yra pagal kitus panašius Sąjungos sudarytus asociacijos susitarimus;

(11) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, leidžiantys laikinai sustabdyti lengvatinių priemonių taikymą ir nustatyti taisomąsias priemones, nurodytas šio reglamento 3 ir 4 straipsniuose, tais atvejais, jei panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantys Sąjungos gamintojai labai paveikiami arba gali būti labai paveikti pagal šį reglamentą importuojamų produktų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([6]);

([4]) 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (OL L 176, 2016 6 30, p. 21).

([5]) 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

([6]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(12) atsižvelgiant į Komisijos tyrimą, būtina numatyti galimybę vėl taikyti muitus, įprastai taikomus pagal Asociacijos susitarimą, bet kuriems į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems importuojamiems produktams, jei dėl jų kyla arba gali kilti didelių sunkumų Sąjungos gamintojams, gaminantiems panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus;

(13) išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, kuri yra Asociacijos susitarimo sudėtinė dalis, įgyvendinimo metinė ataskaita, rengiama Komisijos, turėtų apimti išsamų šiuo reglamentu nustatomų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą;

(14) atsižvelgiant į skubą, susijusią su situacija, sukelta Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;

(15) atsižvelgiant į ekstremaliąją Ukrainos padėtį, šiame reglamente turėtų būti numatytas tinkamas pereinamasis laikotarpis ir reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonės

1. Nustatomos šios lengvatinės priemonės:

a) tam tikriems į Sąjungą importuojamiems Ukrainos kilmės pramonės produktams, kuriems pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą taikomas septynerių metų laipsniškas muitų panaikinimas, nustatomi nuliniai lengvatiniai muitai;

b) įvežimo kainų sistemos taikymas sustabdomas tiems produktams, kuriems ji taikoma pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą. Tų produktų importui netaikomi jokie muitai;

c) sustabdomas visų pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą nustatytų tarifinių kvotų taikymas ir produktus, kuriems tos kvotos taikomos, leidžiama importuoti į Sąjungą iš Ukrainos netaikant jokių muitų.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2016/1036 14 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, taikant šį reglamentą importuojamiems Ukrainos kilmės produktams nustatyti antidempingo muitai nerenkami jokiu metu, įskaitant pasibaigus šio reglamento galiojimui.

3. Reglamento (ES) 2015/478 taikymas importuojamiems Ukrainos kilmės produktams laikinai sustabdomas.

2 straipsnis

Sąlygos, kuriomis suteikiama teisė į lengvatinių priemonių taikymą

1 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose numatytų lengvatinių priemonių taikymui nustatomos šios sąlygos:

a) laikomasi produktų kilmės taisyklių ir su jomis susijusių procedūrų, numatytų Asociacijos susitarime;

b) Ukraina nenustato naujų muitų arba jiems lygiaverčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, arba nepadidina galiojančių muitų arba mokesčių, arba nenustato jokių kitų apribojimų, įskaitant diskriminacines vidaus administracines priemones, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis, ir

c) Ukraina gerbia demokratijos principus, žmogaus teises ir pagrindines laisves bei teisinės valstybės principą, taip pat nuolat deda ilgalaikes pastangas kovoti su korupcija ir neteisėta veikla, kaip numatyta Asociacijos susitarimo 2, 3 ir 22 straipsniuose.

3 straipsnis

Laikinas sustabdymas

1. Jei Komisija nustato, kad yra užtektinai įrodymų, jog Ukraina nesilaiko 2 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji gali, priimdama įgyvendinimo aktą, visiškai ar iš dalies sustabdyti 1 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose numatytų lengvatinių priemonių taikymą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybė narė paprašo Komisijos sustabdyti bet kurios lengvatinės priemonės taikymą, remdamasi tuo, kad Ukraina nesilaiko 2 straipsnio b punkte nustatytų sąlygų, Komisija per keturis mėnesius nuo tokio prašymo pateikia pagrįstą nuomonę dėl pareiškimo, kad Ukraina nesilaiko sąlygų, pagrįstumo. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad pareiškimas yra pagrįstas, ji inicijuoja šio straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą.

4 straipsnis

Apsaugos sąlyga

1. Jei Ukrainos kilmės produktas importuojamas tokiomis sąlygomis, kurios kelia arba gali kelti didelių sunkumų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantiems Sąjungos gamintojams, to produkto importui bet kuriuo metu gali būti vėl pradėti taikyti įprastai pagal Asociacijos susitarimą taikytini muitai.

2. Komisija atidžiai stebi šio reglamento poveikį, be kita ko, kainoms Sąjungos rinkoje, atsižvelgdama į informaciją apie produktų, kuriems taikomos šiuo reglamentu nustatytos prekybos liberalizavimo priemonės, eksportą, importą ir gamybą Sąjungoje.

3. Komisija per pagrįstą laikotarpį priima sprendimą pradėti tyrimą:

a) valstybių narių prašymu;

b) juridinio asmens ar juridinio asmens statuso neturinčios asociacijos, kurie veikia Sąjungos pramonės vardu, t. y. visų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminančių Sąjungos gamintojų ar jų didelės dalies vardu, prašymu, arba

c) savo iniciatyva, jei Komisijai akivaizdu, kad esama pakankamai *prima facie* įrodymų dėl didelių sunkumų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantiems Sąjungos gamintojams, kaip nurodyta 1 dalyje.

Šioje dalyje „didelė panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminančių Sąjungos gamintojų dalis“ – tai Sąjungos gamintojai, kurie bendrai pagamina daugiau nei 50 % visų Sąjungoje pagaminamų panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų, kuriuos pagamina ta Sąjungos pramonės dalis, kuri aiškiai pareiškė pritarimą arba nepritarimą prašymui, ir kuri atstovauja ne mažiau nei 25 % visų pagaminamų panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų, kuriuos pagamina Sąjungos pramonė.

4. Jei Komisija nusprendžia pradėti tyrimą, ji paskelbia pranešimą apie tyrimo inicijavimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Pranešime pateikiama gautos informacijos santrauka ir nurodoma, kad bet kokia susijusi informacija turėtų būti siunčiama Komisijai. Jame nurodomas laikotarpis, per kurį suinteresuotosios šalys gali raštu pateikti savo nuomonę. Toks laikotarpis negali būti ilgesnis nei keturi mėnesiai nuo pranešimo paskelbimo dienos.

5. Komisija surenka visą jos manymu reikalingą informaciją ir gali patikrinti gautą informaciją kreipdamasi į Ukrainą ar į kitus atitinkamus šaltinius. Jai gali padėti valstybės narės, kurios teritorijoje gali būti prašoma atlikti patikrinimą, pareigūnai, jei tokios tų pareigūnų pagalbos prašo ta valstybė narė.

6. Nagrinėdama, ar esama didelių sunkumų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantiems Sąjungos gamintojams, kaip nurodyta 1 dalyje, Komisija atsižvelgia, be kita ko, į šiuos su Sąjungos gamintojais susijusius veiksnius, jei atitinkama informacija yra prieinama:

— rinkos dalį,

— gamybą,

— atsargas,

— gamybos pajėgumus,

— pajėgumų panaudojimą,

— užimtumą,

— importą,

— kainas.

7. Tyrimas baigiamas per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo paskelbimo dienos. Išskirtinėmis aplinkybėmis Komisija gali tą laikotarpį pratęsti įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Per tris mėnesius nuo tyrimo pabaigos Komisija įgyvendinimo aktu, priimtu laikantis šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, nusprendžia dėl to, ar vėl taikyti įprastai pagal Asociacijos susitarimą taikytinus muitus. Tas įgyvendinimo aktas įsigalioja per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo.

Įprastai pagal Asociacijos susitarimą taikytini muitai gali būti vėl taikomi tokį laikotarpį, kuris būtinas Sąjungos gamintojų ekonominės arba finansinės padėties pablogėjimui neutralizuoti, arba kol esama tokio pablogėjimo grėsmės. Jeigu galutinai nustatyti faktai rodo, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos nėra įvykdytos, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo tyrimas ir procedūra baigiami. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Jei dėl išskirtinių aplinkybių, dėl kurių būtina imtis neatidėliotinų priemonių, atlikti tyrimą tampa neįmanoma, Komisija, pranešusi apie tai 5 straipsnio 1 dalyje nurodytam Muitinės kodekso komitetui, gali imtis būtinų prevencinių priemonių.

5 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([7]) 285 straipsnį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

([7]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

6 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimas

Komisijos rengiama išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės įgyvendinimo metinė ataskaita apima išsamų šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir, prireikus, tų priemonių socialinio poveikio Ukrainoje ir Sąjungoje vertinimą. Informacija apie produktų importą pagal 1 straipsnio 1 dalies c punktą skelbiama Komisijos interneto svetainėje.

7 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

1 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytos lengvatinės priemonės taikomos produktams, kurie 2022 m. birželio 4 d. yra vežami tranzitu iš Ukrainos į Sąjungą arba yra muitinės prižiūrimi Sąjungoje, jeigu per šešis mėnesius nuo tos dienos atsakingai Sąjungos muitinei pateikiamas atitinkamas pranešimas.

8 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Šis reglamentas taikomas iki 2023 m. birželio 5 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 m. gegužės 30 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	B. LE MAIRE